

Anna Édes

Kosztolányi Dezső

DISCUSSIÓ SOBRE ELS MELINDROS, LA MISERICÒRDIA I LA IGUALTAT

La conversa versava sobre Anna.

—Sabíeu— digué la senyora Druma—, que també és maca? Té una carona ben maca. I una bona alçada. És esvelta, del tot proporcionada.

—Sí —sentencià la senyora Tatár—. Aquestes pagesetes aquí a Budapest s'espavilen de seguida. La meva també, vet-ho aquí, la meva Bözsi. L'any passat la vaig fer venir del poble. Estava esprimatxada, esparracada, com un espantaocells. Jo, és clar, la vaig fer engreixar i la vaig mudar. Li vaig comprar un vestit de piqué blanc —i va escurar-se la gola com qui es prepara per explicar una història—. Els diumenges les meves filles fan el berenar amb els amics. Bözsi obria la porta als convidats. Va venir Ervin, l'Ervin Gallovszky, aquell que va tornar a la pàtria d'una presó russa. Doncs bé, aquest noi —i abans de dir-ho va riure— va besar-me les mans al rebedor, i després va plantar-se davant Bözsi per presentar-se-li formalment, i ja li estenia la mà...

—A la minyona? —demanà la senyora Vizedy.

— Sí, tu! Si no li arribo a fer un senyal, li hauria estret la mà. —Aquí va esclafir estrepitosament a riure, i la seva pitrera asmàtica va sorollar a causa de la tos—. Es pensava —digué ofegant-se—, que era una amiga de l'Ilonka o de la Margitka.

—I què va fer la minyona?

—Va posar-se vermella com un pebrot. Va amagar-se les mans al darrere, va anar rabent a la cuina i, afigureu-vos, va posar-se a plorar. Va plorar tota la tarda. I per res del món no volia sortir a servir. I les noies van mofar-se d'Ervin.

Tatár va fer un signe a la seva dona.

—El gat.

—Ai —exclamà la senyora Tatár—, el gat. Quan la minyona va entrar al servei teníem un gatet de dos mesos, la mixeta de l'Ilonka, el Cirnos. Era així, com el meu puny. Un matí vaig sentir que la Bözsi li donava llet i li cridava: „Vingui si li plau, Cirnos, aquí té el seu esmorzar." Parlava de vostè al gat. Durant molt de temps no va gosar tractar-lo de tu. Doncs sí, Són així. Per desgràcia, obren els ulls prou d'hora. Abans del que caldria. Ara, no pararia d'anar a casa seva. Que si una festa major, que si la verema, que si unes nocces. N'estic fins al capdamunt de tota la seva parentela.

—La meva —digué la senyora Druma—, la meva Stefi fa política i va al cinema. És una gran cristiana.

—La meva, doncs —digué la senyora Moviszter-, l'Etel, ens mana. Mentre l'obeïm no s'acomiadarà de nosaltres.

—La meva —remarcà la senyora Vizedy enmig d'una gran expectació i just després d'haver escoltat amb alegria maliciosa totes les lamentacions de les altres— no va ni al cine ni al teatre. I ni tan sols

canta. No té xicot. La seva família encara no l'he vista. És òrfena. Tota l'estona és a casa. Fins ara encara no ha sortit ni els diumenges a la tarda.

—Ah, bé, l'Anna, l'Anna és tota una altra cosa.

El reconeixement va ser tan clamorós que l'èxit li va semblar quasi exagerat, i ara que era el centre d'atenció de tots plegats, va mirar de desviar-lo:

—Vosaltres tampoc no teniu motius per queixar-vos. Al capdavant no és pas de franc. He hagut de lluitar molt. I també té els seus defectes.

—Que què? —esclatà Vizy ofès i alçant el cap emboirat pel vi—. Diques, sisplau, quins defectes?

La senyora Vizy va cercar-li els defectes però no en va trobar. D'allà on no n'hi ha no en pot rajar. No va saber què contestar.

Dezső Kosztolányi, *Anna Édes*, Barcelona: Proa, 2004.

Translated by Eloi Castelló